

ANA PINTARIĆ*

Karol Visinko: Dječja priča – povijest, teorija, interpretacija i recepcija

Knjiga DJEČJA PRIČA – POVIJEST, TEORIJA, RECEPCIJA I INTERPRETACIJA - dvojako nas je obradovala – prvi put se na jednom mjestu povijesno-teorijsko-metodički predstavlja dječja priča kao književna vrsta, ali i autorica izv. prof. dr. sc. Karol Visinko prvi put cjelovito predstavlja svoj stručno-znanstveni rad. Prvo o autorici.

Dr. Karol Visinko, izvanredna je profesorica na Filozofskom fakultetu u Rijeci, gdje je predavala kolegije Stilistika, Metodika nastave hrvatskoga jezika, Metodika nastave književnosti i Lutkarstvo i scenski izraz. Sudjelovala je u znanstvenoistraživačkim projektima, a glavni je istraživač znanstvenoga projekta Recepcija hrvatske dječje priče.

Dosadašnjim radom dr. Visinko svrstala se u vrsne znalce dječje književnosti i metodičke znanosti, o čemu svjedoči objelodanjenim radovima i sudjelovanjem na brojnim znanstvenim skupovima. Možemo navesti da je u metodičkoj literaturi nezaobilazna knjiga *Alica u Zemlji Čudesa* Lewisa Carrola (Zagreb, Mozaik knjiga, 2001.), a i ova najnovija, sigurna sam, značajan je prinos i dječjoj književnosti i metodičkoj znanosti. Svoj stručno-znanstveni rad autorica predstavlja popisom objelodanjenih radova u znanstvenim i stručnim publikacijama na kraju knjige: Radovi objavljeni u znanstvenim i stručnim publikacijama (227), Radovi u zbornicima znanstvenih i stručnih skupova s međunarodnim sudjelovanjem (228) i Književnokritički radovi objelodanjeni u periodičnim publikacijama (časopisima i novinama) te u jednom preglednom radu o dječjoj priči (229). Slijedi još Bilješka o autorici.

DJEČJA PRIČA – POVIJEST, TEORIJA, RECEPCIJA I INTERPRETACIJA - sadrži 4 cjeline: Temelji literarnoga iskustva, Teorija i povijest dječje priče, Recepcija dječje priče i Interpretacija dječje priče. Na početku je Sadržaj i Predgovor, a na kraju Sažetak, Kazalo imena, Kazalo pojmova, Literatura, Bilješka o knjizi i Bilješka o autorici. U Kazalu imena navodi se 229 jedinica, u Kazalu pojmova 53 jedinice, a u Literaturi preko stotinu naslova.

Ovo je prvo djelo u nas koje na povijesno-književno-teorijsko-metodičkoj razini istražuje temu dječje priče.

S obzirom na sadržaj i stručno-znanstveni pristup te oblikovanost građe djelo ima odlike sveučilišnoga udžbenika i namijenjeno je studentima učiteljskih studija i učiteljima razredne nastave te nastavnicima hrvatskoga jezika u osnovnoj školi, ali i svima koje ta tema zanima.

* prof. dr. sc. Ana Pintarić, Filozofski fakultet Osijek

Prema didaktičkoj koncepciji udžbenik je zasnovan na deduktivnoj metodi. U iznošenju građe i udžbeničkih jedinica očita je, već prepoznatljiva osobina profesorice Visinko, temeljitost i preciznost, postupnost i sustavnost, primjerenost stila, što će svim korisnicima u velikoj mjeri omogućiti bliskost i razumijevanje predočene građe, kao i jednostavno snalaženje. Tome će pridonijeti i detaljna kazala imena i pojmova, kao i navođenje brojne literature.

Svoje mišljenje i stavove autorica temelji na stručno-znanstvenim dostignućima i relevantnoj literaturi te na istraživačkom (anketnom) radu. Kao lingvometodički predlošci u knjizi podjednako su zastupljena djela iz svjetske i domaće književnosti.

Govor o TEMELJIMA LITERARNOGA ISKUSTVA (14-31) začinje se govorom o «krizi» žive ljudske riječi koja se predviđala naletom kompjutorizacije. Navodna kriza ipak nije ugrozila živ poetski izraz, nego se takva komunikacija i dalje njeguje u obitelji, vrtiću i školi, s ciljem osposobljavanja za interpretativno čitanje i poetsko kazivanje. Svoju tvrdnju autorica obrazlaže isticanjem važnosti književnoumjetničke riječi u životu čovjeka, stjecanja literarnoga iskustva, književne lektire, uloge učitelja književnosti, darovitosti učitelja književnosti, školske interpretacije i literarne komunikacije djelo-učitelj-učenici, i zaključuje:

«Velika je potreba za njegovanjem i razvijanjem žive ljudske riječi u obitelji, dječjem vrtiću i školi. Književnim se izrazom može bitno utjecati na unutarnji život recipijenta i na njegove jezične i komunikacijske sposobnosti. Slušanjem, čitanjem i kazivanjem književnih tekstova stječe se literarno iskustvo, u procesu kojega, uz obitelj i odgojitelje, osobitu ulogu ima učitelj književnosti.»

U drugom poglavlju TEORIJA I POVIJEST DJEČJE PRIČE (33-46) analizira se dječja priča u književnoj teoriji (bajka, fantastična priča, recepcijsko određenje naziva dječja priča, bajka i dijete) i povijesni razvoj hrvatske dječje priče.

U trećem poglavlju RECEPCIJA DJEČJE PRIČE (50-72) predstavlja se projekt s istim naslovom kojim se autorica bavila od 1997. do 2004. godine. Predočeni su podatci o istraživanju (cilj, zadaće, ispitanici) i rezultati do kojih se došlo s obzirom na odnos priče u obitelji, dječju priču u praksi odgojitelja i učitelja, učenike i dječju priču te susrete s dječjoj pričom.

Središnje i najopširnije poglavlje je četvrto s naslovom INTERPRETACIJA DJEČJE PRIČE (73-195). Ovo poglavlje podijeljeno je na dva dijela. U prvom se interpretiraju primjeri iz europske dječje književnosti, a u drugom iz hrvatske književnosti. Polazeći od nastavne prakse (cilja i zadaća nastave književnosti) kao najvažnije komunikacije književnoga odgoja i obrazovanja, ističe se i vrijednost drugih oblika nastave, npr. izborne i izvannastavne.

Pomnom metodičkom interpretacijom antologijskih primjera autorica zaključuje:

«Da bismo učenicima otvarali putove za nova čitanja i pripremali ih za radost druženja s književnom umjetnosti i nakon završetka školskoga obrazovanja, važno je istraživati načine kako umjetnički vrijedan literarni predložak interpretirati u nastavi književnosti, kako s učenicima razgovarati o tekstu njima namijenjenome i kako vrednovati učenikovo bavljenje tim sadržajima». (74)

Posljednjih godina u nas se sve učestalije govori o dječjoj književnosti na znanstvenim i stručnim skupovima (o dječjoj knjizi, Knjižnice Grada Zagreba, o književnosti i metodici Lovrakovi dani, Zlatni danci), a i literatura je sve brojnija i bogatija.

Izvesno je da će i knjiga dr. Karol Visinko DJEČJA PRIČA – povijest, teorija, recepcija i interpretacija zauzeti značajno mjesto u teorijsko-metodičkoj literaturi, a već sada sam sigurna da se ova knjiga ne će zaobilaziti u daljnjim promišljanjima teme, ali isto tako vjerujem da će potaknuti i poslužiti kao model onima koji se dalje namjeravaju baviti srodnim temama.

